

Plan van Aanpak HPV-werkgroep: ‘Help HPV en baarmoederhalskanker de wereld uit!’

Versie: 27 mei 2024

Wie zijn wij?

Een bevolgen groep Soroptimisten met expertise en passie door hun vak, liefde voor Afrika, persoonlijke kankerervaringen, en/of deelname aan de Convention in Dublin, zetten zich in voor een nieuw project binnen onze Unie om HPV en baarmoederhalskanker de wereld uit te helpen. Ons project richt zich specifiek op bewustwording en informeren over preventiemogelijkheden.

De HPV-werkgroep bestaat uit Marlène van Benthem (club Scheveningen), M. Caroline Vos (club Tilburg), Lisette Genseberger (club Zwolle), Lena Sialino (Young Soroptimistenclub Amsterdam), Ingrid Frijlink (uniek lid), Suzan van der Sluis (club Wassenaar/Voorschoten) en Joeske Schopman (club Bussum).

Aanleiding

Samenwerking met WHO & SI

Baarmoederhalskanker is wereldwijd een groot probleem voor de gezondheid van vrouwen en hierdoor ook voor hun omgeving (partner en kinderen). Het is de vierde meest voorkomende kanker bij vrouwen wereldwijd, met name in Sub-Sahara Afrika, waar het de meest voorkomende kankersoort is (1,2). Om deze ziekte wereldwijd beter te bestrijden heeft de WHO (Wereld Gezondheidsorganisatie van de VN) contact gezocht met Soroptimist International (SI) om samen te werken. SI heeft dit samen met de Afrikaanse federatie als eerste opgepakt en tijdens hun Congres in Zuid-Afrika in juli 2023 besloten om bewustzijns campagnes te starten onder de namen: ‘Cervical Cancer Elimination Campagne Africa’ en ‘Prevention of Cervical Cancer’. Tijdens de SI Convention in Dublin eind juli 2023 is er een oproep gedaan aan alle federaties om (met donaties) bij te dragen aan deze Afrikaanse campagnes.

HPV-werkgroep

Eind 2023 is er een HPV-werkgroep van Soroptimisten van verschillende clubs in Nederland gevormd om te onderzoeken hoe we kunnen bijdragen aan de bewustzijns campagne. Uit de verdiepende analyse van Nederlandse gegevens in samenwerking met medische professionals bleek dat ook in Nederland de bewustwording beter kan. Zowel het percentage deelnemers aan de screeningsprogramma’s in de meest kwetsbare groep (dertigers), als de deelname aan de (inhaal)campagnes voor vaccineren tegen HPV was laag

(3-5). Daarom richt de HPV werkgroep zich op het vergroten van bewustwording en screening.

Ambitie

Het is de ambitie van de HPV-werkgroep om vanuit de Nederlandse Soroptimisten een bijdrage te leveren aan het terugdringen van baarmoederhalskanker onder vrouwen. Hierbij richten we ons allereerst op Nederland en hebben de ambitie dit ook in Suriname, Curaçao en Aruba neer te zetten. Hierbij richten we ons op bewustwording door kennisoverdracht over de effecten van baarmoederhalskanker en preventiemogelijkheden (screening en vaccineren).

In 2025 willen we graag vanuit Nederland ook de Afrikaanse SI clubs (financieel) helpen met het ondersteunen van bewustwordingscampagnes gericht op kennisoverdracht.

Ons doel

Wij willen in eerste instantie onze expertise en krachten in de HPV-werkgroep als vakvrouwen inzetten en bundelen om bij te dragen aan dit internationale Soroptimisten-project. Dit zetten we graag voort in een landelijk vervolgproject (na Trees for life) waar alle clubs binnen de Unie aan deel kunnen nemen en bijdragen. Naast bewustwording in eigen land, willen wij ons ook inzetten om bewustwording en steun voor Afrika te genereren.

Aanpak

Fase 1 = 2024

Fase 2 = 2025-2026

Fase 1

Kennis delen over baarmoederhalskanker; oorzaken, gevolgen en preventiemogelijkheden; Bijdragen aan de bekendheid van de huidige preventiemaatregelen in Nederland (HPV-vaccinatie en screeningsprogramma).

Fase 2

Een plan maken voor een landelijk project.

Fase 1

De HPV-werkgroep gelooft in de kracht en het netwerk van de Soroptimistenclubs en gebruikt daarom het netwerk van clubs voor de korte termijn bewustwordingscampagne. Deze bestaat uit drie concrete onderdelen:

Bewustwording & Kennisoverdracht

- Twee webinars in februari 2024 (in het kader van de SorAcademy-maand 2024) gericht op bewustwording en kennisoverdracht aan Soroptimisten

<https://www.soroptimist.nl/intranet/activities-local/soracademy-maand-2024>;

- Doorlopende informatie over onze HPV-werkgroep op de website van SI club Tilburg 'Schering en Inslag' <https://www.soroptimist.nl/tilburg-schering-en-inslag/>;
- Doorlopende verspreiding van eenvoudig uitgelegde wetenschappelijke informatie over baarmoederhalskanker (preventie) aan het bredere publiek (inclusief Soroptimisten) via social media;
- Een stand op de Inspirada op 1 juni 2024;
- Aanbod van kennis en materiaal op de Uniewebsite, ook over baarmoederhalskankerprojecten in andere landen (Zuid-Afrika, Kenia, Australië).

Het verenigen van (medische) professionals die zich in willen zetten voor ons doel

HPV specialisten: Een gezamenlijk WhatsApp groep om een pool van experts te kunnen aanschrijven voor specifieke vragen voor workshops /lezingen etc.

Eenvoudig op de hoogte blijven van elkaars good practices, ervaring, impact etc.

Het enthousiasmeren van Soroptimistenclubs die zich aan willen sluiten bij een landelijk project (2025)

HPV campagne: Een gezamenlijke WhatsApp groep om een pool van Soroptimisten te kunnen aanschrijven voor het delen van kennis, inspiratie, campagnes, goede ervaringen, impact, etc.

We waren al op de clubavond van club Tilburg (januari 2024) en Flevoland (maart 2024).

Fase 2 (toekomst)

Indien er een landelijk project gestart kan worden; dit neerzetten en ook de samenwerking met Afrika vormgeven.

Wat kunnen clubs doen?

1. Neem deel aan onze WhatsAppgroepen; Stuur ons een email via hpv.weg.sorren@gmail.com en we voegen je toe aan één of beide groepen:
  - a. HPV campagne: Delen van kennis, inspiratie, campagnes, goede ervaringen, impact, etc.
  - b. HPV specialisten: Voor artsen, verpleegkundigen en andere zorgverleners.
2. Maak gebruik van je eigen kracht en netwerk in je eigen regio.
3. Organiseer een clubavond met een deskundige die de leden wijzer maakt over baarmoederhalskanker en HPV. Contact ons als je een spreker zoekt.
4. Bedenk met elkaar een aanpak om in jouw stad, dorp, regio ouders en jongeren bekend te maken met het belang van vaccineren tegen het HPV. Begin klein in eigen gezin, familie en vriendenkring en onderzoek hoe je stap voor stap het gesprek aan kunt gaan en kan uitbreiden naar andere groepen (scholen, sportclubs, etc.).
5. Betrek jongeren in je aanpak om te borgen dat je de taal van de doelgroep spreekt;

6. Onderzoek hoe je met anderen kunt samenwerken om het doel te bereiken: denk voor het samenwerken bijv. aan gemeente, GGD, NGO's als Zonta en Rotary of patiëntenvereniging.

Achtergrondinformatie over baarmoederhalskanker

Preventiemogelijkheden

Baarmoederhalskanker heeft de unieke positie dat het grotendeels voorkomen kan worden door goede preventiemogelijkheden. Baarmoederhalskanker wordt grotendeels veroorzaakt door het HPV-virus (70% van de gevallen). Besmetting met het HPV-virus is goed te voorkomen door kinderen/jongeren (meisjes en jongens) te vaccineren tegen het HPV virus. Daarnaast zorgt het monitoren van vrouwen ouder dan 30 jaar middels een uitstrijkje of zelftest voor vroegtijdige detectie en goede behandelmogelijkheden van baarmoederhalskanker (5-17).

Huidige situatie in Nederland

In Nederland krijgen ieder jaar ongeveer 830 vrouwen baarmoederhalskanker. Ongeveer 220 vrouwen overlijden jaarlijks aan deze ziekte (cijfers RIVM). Wij zijn t.o.v. Afrika een stuk verder in het monitoren screening op van (voorstadia van) baarmoederhalskanker aan de hand van HPV-testen en uitstrijkjes. Daarnaast is voor alle jongeren tot 27 jaar het HPV vaccin beschikbaar. Hoewel voorkomen en screening beter is dan genezen, nemen relatief weinig mensen aan beide deel. Het opkomstpercentage onder de jongste groep deelnemers aan screening is slechts 41% en de vaccinatiegraad in Nederland daalt, wat meer en meer zorgen baart. Ruim 1,3 miljoen jongeren komen op dit moment in aanmerking voor de gratis dubbele prikinhaal-vaccinatiecampagne, die beschermt tegen ernstige vormen van kanker, waaronder baarmoederhalskanker. Helaas is de opkomst tot op heden slechts 21%. Deze Nederlandse vaccinatiecampagne zou tot eind 2023 lopen. Vanwege de tegenvallende opkomst is deze verlengd tot de zomer van 2024. Dit illustreert de potentie voor een campagne gericht op bewustwording en informeren over preventie mogelijkheden in Nederland.

Vragen?

Neem contact op met de werkgroep via hpv.weg.sorren@gmail.com.

Voor specifieke vragen:

- Medisch inhoudelijk: M.Caroline Vos, mcarolinevos@gmail.com
- Project: Marlène van Benthem, marlenevanbenthem@gmail.com

Toegankelijke informatie

<https://news.un.org/en/story/2022/01/1109152>

<https://www.rivm.nl/hpv-humaan-papillomavirus/hpv>

<https://olijf.nl/gynaecologische-kankers/baarmoederhalskanker>

<https://www.rubyandrose.nl>

Podcast: tumor tapes

Wetenschappelijke bronnen

1. Malagón, T., Franco, E.L., Tejada, R. et al. Epidemiology of HPV-associated cancers past, present and future: towards prevention and elimination. *Nat Rev Clin Oncol* (2024). <https://doi.org/10.1038/s41571-024-00904-z>
2. Ervik, M., Lam, F., Laversanne, M., Ferlay, J. & Bray, F. Global Cancer Observatory: Cancer Over Time gco.iarc.fr/overtime (2021).
3. <https://www.vzinfo.nl/prestatie-indicatoren/baarmoederhalskanker-deelname-bevolkingsonderzoek>
4. <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/infectieziekten/HPV>
5. <https://www.kwf.nl/nieuws/download/6b9bd831-99b3-4b7e-89f4-a6fb66519d0e/bmhkfactsheetdoelgroeponderzoek29-34jarigen.pdf>
6. Brisson, M. et al. Impact of HPV vaccination and cervical screening on cervical cancer elimination: a comparative modelling analysis in 78 low-income and lower-middle-income countries. *Lancet* 395, 575–590 (2020).
7. Smith, M. & Canfell, K. Impact of the Australian national cervical screening program in women of different ages. *Med. J. Aust.* 205, 359–364 (2016).
8. Francesca, P. & Peter, S. Impact of screening on cervical cancer incidence in England: a time trend analysis. *BMJ Open.* 9, e026292 (2019).
9. Bruni, L. et al. Cervical cancer screening programmes and age-specific coverage estimates for 202 countries and territories worldwide: a review and synthetic analysis. *Lancet Glob. Health* 10, e1115–e1127 (2022).
10. World Health Organization. Human papillomavirus vaccines: WHO position paper, no. 50 (2022 update). *Wkly. Epidemiol. Rec.* 97, 645–672 (2022).
11. Wheeler, C. M. et al. Cross-protective efficacy of HPV-16/18 AS04-adjuvanted vaccine against cervical infection and precancer caused by non-vaccine oncogenic HPV types: 4-year end-of-study analysis of the randomised, double-blind PATRICIA trial. *Lancet Oncol.* 13, 100–110 (2012).
12. World Health Organization. Human Papillomavirus (HPV) Vaccination Coverage. World Health Organization [https://immunizationdata.who.int/global/wiise-detail-page/human-papillomavirus-\(hvp\)-vaccination-coverage](https://immunizationdata.who.int/global/wiise-detail-page/human-papillomavirus-(hvp)-vaccination-coverage) (2023).
13. Wang, W. et al. Real-world impact and effectiveness of the quadrivalent HPV vaccine: an updated systematic literature review. *Expert. Rev. Vaccines* 21, 1799–1817 (2022).
14. Falcaro, M. et al. The effects of the national HPV vaccination programme in England, UK, on cervical cancer and grade 3 cervical intraepithelial neoplasia incidence: a register-based observational study. *Lancet* 398, 2084–2092 (2021).
15. Polman, N. J., Snijders, P. J. F., Kenter, G. G., Berkhof, J. & Meijer, C. HPV-based cervical screening: rationale, expectations and future perspectives of the new Dutch screening programme. *Prev. Med.* 119, 108–117 (2019).
16. Cuzick, J. et al. Impact of HPV testing in opportunistic cervical screening: support for primary HPV screening in the United States. *Int. J. Cancer* 153, 83–93 (2023).
17. Elfström, M., Gray, P. G. & Dillner, J. Cervical cancer screening improvements with self-sampling during the COVID-19 pandemic. *eLife* 12, e80905 (2023).